Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі універсітэт

Орган парткома, рэктарата, камітэта ЛКСМБ, прафкома і мясцкома Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна

№ 24 (236) | Субота, 12 лістапада 1955 года | Цана 20 кап.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Новы склад камітэта комсамола (1 стар.).
Інфармацыі «Па універсітэту» (1 стар.)
КОМСАМОЛЬСКАЕ ЖЫЦЦЁ:
В. Салашэнка.—Вялікая і адказная справа (2 стар.).
Р. Ткачук.—Калі адсутнічае пачуццё адказнасці (2 стар.).
Е. Маркаў.—Да новых спартыўных поспехаў! (2 стар.).
Рэалізацыя крытычных заўваг—важны абавязак профсаюзнай арганізацыі (3 стар.).
Да вынікаў педагагічнай практыкі (3 стар.).
І. Пісарэнка.—Узняць работу СНТ (4 стар.).
К. І. Лукашоў.—У Стамбуле (4 стар.).

ЗМАГАЦЦА ЗА ГОНАР УНІВЕРСІТЭТА

30 кастрычніка асеннім кросам пачалася IV круглагадовая спартакіяда універсітэта. У напружаную барацьбу за першынство ўступіла 7 факультэтаў. Прадстаіць спартыўная барацьба па 11 відах праграмы спаборніцтваў: лёгкай атлетыцы ў зімовых і летніх умовах, асенняму кросу, баскетболу і валейболу, шахматах і шашках, гімнастыцы і фехтаванню, стральбе і лыжах.

Спартакіяда спартсменаў універсітэта мае ў гэтым годзе своеасаблівы характар. Яна праходзіць у час падрыхтоўкі да Спартакіяды народаў СССР, якая адбудзецца ў Маскве ў 1956 годзе. Гэта ўносіць асаблівы агеньчык у спартыўнае жыццё арганізацый ДСТ і калектываў фізкультуры. Аб масавасці развіцця спорту будуць меркаваць па тым, колькі спартсменаў прыцягнута да заняткаў у секцыях, якая колькасць моладзі удзельнічае ў спаборніцтвах, наколькі высокія іх дасягненні.

Значна актывізавалі сваю работу кафедра фізвыхавання і ДСТ «Буравеснік» універсітэта. Створана добрая баскетбольная каманда (трэнер А. Анкуда), якая па праву лічыцца адной з мацнейшых у рэспубліцы. Станоўчыя водгукі атрымалі каманды, падрыхтаваныя трэнерам па лыжах В. Нікіціным і па фехтаванню В. Хрэнавым, з гонарам абараняўшыя спартыўны гонар універсітэта на гарадскіх і рэспубліканскіх спаборніцтвах. Ва універсітэце выхаваны адзін майстар спорту, 19 першаразраднікаў, 68 спартсменаў другога разраду і 253—трэцяга. Падрыхтавана 60 значкістаў ГПА другой ступені і 136—першай.

Але ці ўсё робіцца для паляпшэння спартыўнай работы? Не, далёка не ўсё.

У гэтым годзе калектыў БДУ ўдзельнічаў у першай спартакіядзе студэнтаў Беларусі. Былі ўсе магчымасці стаць чэмпіёнам рэспублікі. Дастаткова было-б нашым лёгкаатлетам заняць не чацвертае, а хаця-б другое месца—і універсітэт не ўступіў-бы першынства політэхнічнаму інстытуту.

Гэты прыклад гаворыць аб тым, што ў нас рыхтуюць спартсменаў-адзінак. Суцэльнай, комплекснай каманды універсітэт не выставіў. Калі-б кафедра фізвыхавання своечасова забіла трывогу, а адказныя за спартыўную работу ад камітэта комсамола і прафкома тт. Рабушка і Гурыновіч штодзённа цікавіліся спартыўнай работай, гэтага-б, вядома, не здарылася. На кафедры вельмі палавіна выкладчыкаў—гімнасты, а спартсмены-гімнасты БДУ на студэнцкай спартакіядзе адсталі ад політэхнічнага інстытута больш чым на 100 ачкоў!

Сур'ёзным недахопам у рабоце кафедры з'яўляецца адсутнасць цеснай сувязі з профсаюзнай і комсамольскай арганізацыямі. Трэба адзначыць, што мінулагодні камітэт комсамола і адказны за спартыўны сектар тав. Рабушка зусім недастаткова ўдзялялі ўвагі пытанням фізкультуры і спорту. Так, у мінулым годзе пры факультэтах упершыню былі арганізаваны факультэцкія бюро ДСТ «Буравеснік». Вопыту работы яны яшчэ не мелі. Каму, як не таварышам з камітэта комсамола і прафкома навучыць іх весці спартыўную работу?

Факультэцкія спартыўныя бюлетэні выходзілі ад выпадку да выпадку, спартыўныя стэнды былі аформлены неахайна, каманды па розных відах спорту не ўкамплектаваны. Здаралася, што на спаборніцтвах па валейболу або баскетболу ігракі каманд не з'яўляліся, і капітанам і старшыням факультэцкіх бюро даводзілася бегаць па калідорах у пошуках хаця-б якога-небудзь студэнта, каб камандзе не паставілі мінуса. А мужчынскія каманды біёлага-глебавага факультэта па баскетболу, валейболу і шахматах наогул былі зняты са спаборніцтваў з-за сістэматычнай няяўкі на ігру. Усе гэтыя прыкрыя недахопы праходзілі міма і т. Рабушкі, і т. Гурыновіча.

Совет ДСТ «Буравеснік» на сваіх пасяджэннях займаўся толькі размовамі. Прынятыя рашэнні не выконваліся. Агульнауніверсітэцкая газета «Спорт» выходзіць адзін раз у тры месяцы, а спартыўны стэнд не абнаўляецца ўжо больш за год.

Усе гэтыя недахопы неабходна выправіць безадкладна. Толькі крапатлівая, паўсядзённая вучэбна-спартыўная работа ў секцыях, на факультэтах, у масах моладзі можа даць станоўчыя вынікі. Для гэтага неабходна, каб кафедра фізвыхавання сумесна з камітэтам комсамола, прафкомам і нізавым советам ДСТ «Буравеснік» накіравала ўсю ўвагу на ўмацаванне калектываў фізкультуры на факультэтах, прыцягненне вялікай колькасці студэнтаў да заняткаў фізкультурай і спортам. Толькі тады мы зможам дабіцца поспеху.

Да новых дасягненняў, таварышы-спартсмены, у IV круглагадовай спартакіядзе!

Новы склад камітэта комсамола

Днямі адбылося арганізацыйнае пасяджэнне камітэта комсамола БДУ імя В. І. Леніна. Сакратаром камітэта выбран т. **БАБОСАЎ Е.** (аспірант).

Намеснікамі сакратара камітэта выбраны па арганізацыйнай рабоце **В. САЛАШЭНКА**, па палітыка-выхаваўчай рабоце — **Р. КУЗІНА.** Паміж астатнімі членамі камітэта абавязкі размеркаваны наступным чынам:

І. КІСЯЛЁВА — акадэмічны сектар.

В. ЦІКАВЫ — навукова-даследчая работа.

М. ПІЛЬШЧЫКАЎ — сектар друку.

Г. ДАМІНІКОЎСКІ — культурна-масавая работа.

Т. СУШКОВА — шэфства над прамысловымі прадпрыемствамі.

А. КАНДЫБА — шэфства над школамі.

А. СТАРАСВЕЦКІ — лектарская група.

В. НОВІК — спартыўна-масавая работа.

Э. ТАЧЫЦКІ — абаронна-масавая работа.

А. РУБАНІК — жыллёва-бытавы сектар.

Л. СУКАЛА — сектар учоту.

В. МАКСІМОВІЧ — тэхнічны сакратар.

ПА УНІВЕРСІТЭТУ

* * *

НА ПРОФСАЮЗНЫМ СХОДЗЕ

1 лістапада адбыўся справаздачна - выбарчы профсаюзны сход студэнтаў аддзялення журналістыкі. Справаздачу аб рабоце профбюро аддзялення зрабіў Л. Абушэнка. Ён адзначыў, што на 2 курсе вельмі дрэнна пастаўлена профсаюзная работа, недастаткова вядзецца выхаваўчая работа сярод студэнтаў, не праводзяцца палітінфармацыі. Праморг курса т. Сабалеўскі ўдзяляў мала ўвагі рабоце. Выступіўшыя ў спрэчках студэнты правільна адзначылі недахопы, якія мелі месца ў профсаюзнай рабоце. Аб цікавых культпаходах і захапляючых сустрэчах з пісьменнікамі і старэйшымі журналістамі гаварылі студэнты Зуёнак і Герус, аб неабходнасці ўзняць спартыўна-масавую работу сказалі тт. Шыцік і Бураўкін.

Выступіўшы ў спрэчках студэнт Салановіч указаў на тое, што неабходна наладзіць шэфскую работу.

На сходзе быў выбраны новы склад профбюро аддзялення журналістыкі.

А. АКУЛІК,
студэнт І курса аддз. журналістыкі.

СУСТРЭЧА З МАЛАДЫМ АЎТАРАМ

На чарговым пасяджэнні гуртка беларускай літаратуры адбылося абмеркаванне першага буйнага твора маладога беларускага пісьменніка Уладзіміра Дадзіомава—аповесці «Над Нёманам». Агульны разгляд твора зрабіў студэнт III курса аддзялення беларускай мовы і літаратуры Анатоль Клышко. Ён адзначыў некалькі добрых момантаў і цікавых сітуацый у творы, указаў таксама на тое, што твор не пазбаўлен і недахопаў: шэрасць мовы, не зусім правільна даны некаторыя вобразы. Выступіўшыя студэнты-гуртакоўцы А. Мальдзіс, Г. Барадулін, С. Грыц падкрэслілі станоўчыя і адмоўныя бакі аповесці.

На абмеркаванні твора прысутнічаў запрошаны студэнтамі і сам аўтар. Студэнты далі рад каштоўных парад аўтару. Ул. Дадзіомаў згадзіўся з думкамі гуртакоўцаў.

Гэтае пасяджэнне гуртка было асабліва цікавым і дало шмат каштоўнага аўтару і студэнтам.

С. БАРЫСАЎ.

СВЯТОЧНЫЯ ВЕЧАРЫ ВА УНІВЕРСІТЭЦЕ

Многалюдным быў вечар студэнтаў аддзялення журналістыкі сумесна са студэнтамі біёлага-глебавага факультэта, прысвечаны 38-й гадавіне Вялікага Кастрычніка.

Дацэнт т. Сікорскі прачытаў даклад аб Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі. Пасля былі зачытаны загады рэктара аб падзяках студэнтам за добрую вучобу і грамадскую работу.

У заключэнне вечара быў дадзен канцэрт мастацкай самадзейнасці, у якім прынялі ўдзел выхаванцы дзетдома № 8.

Такі-ж самы вечар адбыўся і ў студэнтаў геаграфічнага і аддзялення геолага-геаграфічнага факультэта. Пасля даклада і канцэрта мастацкай самадзейнасці была разыграна віктарына.

Весела было на вечары і ў студэнтаў матэматычнага аддзялення. Цікавым быў святочны канцэрт, падрыхтаваны сіламі студэнтаў усіх курсаў. Былі выкананы песні совецкіх кампазітараў, народныя танцы.

Святочныя вечары адбыліся і на другіх факультэтах.

АСЕННІ КРОС СТУДЭНТАЎ

1075 студэнтаў універсітэта запоўніла ў нядзелю, 30 кастрычніка, алеі парка імя Горкага. Яны сабраліся сюды, каб прыняць удзел у прафсаюзна - комсамольскім кросе, што праводзіцца па праграме круглагадовай спартакіяды нашага універсітэта.

Вось даецца старт забегу жанчын на 800 метраў. У марозным паветры выразна гучыць стрэл стартавага пісталета — і вялікая група дзяўчат, узяўшы высокі тэмп з самага пачатку дыстанцыі, хутка аддзяляюцца і знікаюць за паваротам. Аднак тэмп такі не ўсім пад сілу. Многія не вытрымліваюць яго, адстаюць. І толькі самыя спрытныя і моцныя працягваюць барацьбу за першынство.

Першай, з часам 2 мінуты 40,2 секунды, заканчвае бег студэнтка З. Духаўская. Гэты час у іншых забегах нікому не ўдаецца палепшыць.

Другое месца заваявала студэнтка геаграфічнага факультэта М. Лаўрыновіч (2 мінуты 48,8 секунды), на трэцім — студэнтка Сахацкая (2 мінуты 50 секунд), прадстаўніца гэтага-ж факультэта.

Цікава праходзілі забегі сярод мужчын на дыстанцыю 1500 метраў. Тут пераможцам стаў студэнт II курса фізмата А. Прановіч. Яго час—4 мінуты 37 секунд. Нядрэнна правёў бег першакурснік В. Кузнечык, які заняў другое месца (4 мінуты 41,8 секунды). Студэнт IV курса юрфака В. Зігмантовіч з часам 4 мінуты 43,1 секунды заваяваў трэцяе месца.

Такім чынам, крос з'явіўся пачаткам круглагадовай спартакіяды. Калі гаварыць аб масавасці кросу, то трэба сказаць — пачатак нядрэнны. Але не толькі масавасць з'яўляецца адзнакай кросу, не менш важнымі паказчыкамі добрай падрыхтаванасці студэнтаў павінны былі стаць і вынікі, паказаныя імі. А тут справа абстаіць значна горш. З вялікай колькасці студэнтаў толькі 24 жанчыны і 117 мужчын далі свайм факультэтам залікі, хаця заліковыя нормы былі і не надта высокія. Гэта гаворыць аб тым, што кафедра фізвыхавання і выкладчыкі павінны больш увагі ўдзяліць агульнаму фізічнаму развіццю студэнтаў не толькі ў секцыях, а і непасрэдна на занятках па фізвыхаванню.

У камандным заліку перамогу атрымаў дружны калектыў гістарычнага факультэта. Другое месца заняў геолага-геаграфічны і трэцяе—юрыдычны факультэты.

Э. КАРПАЧОЎ.

Даўно арганізаваўся пры клубе універсітэта струнны аркестр, у які ўваходзяць 40 студэнтаў. Сярод удзельнікаў аркестра многа студэнтаў-першакурснікаў.

Зараз удзельнікі аркестра працуюць над развучваннем класічнай музыкі, над удасканаленнем ігры па нотах. Заняткі праводзяцца два разы ў тыдзень, праходзяць вельмі цікава.

На здымку: на чарговай рэпетыцыі аркестра.
Фото Л. БОНДАРА.

Комсамольскае жыццё

СПРАВА ВЯЛІКАЯ І АДКАЗНАЯ

Абмен комсамольскіх дакументаў, які будзе праводзіцца з 1 студзеня 1956 года, патрабуе вялікай падрыхтоўчай работы. Своечасова і арганізавана пачалі праводзіць гэтую работу комсамольскія арганізацыі філалагічнага факультэта (сакратар комсамольскага бюро Н. Рожын), геолага-геаграфічнага факультэта (сакратар камсамольскага бюро А. Хоміч) і іншыя. Але гэта толькі пачатак. Прадстаіць яшчэ больш напружаная і крапатлівая работа, якая патрабуе ад комсамольскіх кіраўнікоў вялікай актыўнасці і ўвагі.

Выклікае трывогу становішча спраў у комсамольскіх арганізацыях фізіка-матэматычнага факультэта, аддзялення журналістыкі, юрыдычнага і біёлага-глебавага факультэтаў. Падрыхтоўчая работа ў гэтых комсамольскіх арганізацыях абмяжоўваецца пакуль складаннем дакладных спісаў комсамольцаў. Тут яшчэ няма сапраўднай работы па навядзенню належнага парадку ў комсамольскай гаспадарцы.

Да абмену комсамольскіх дакументаў засталося менш двух месяцаў, а зроблена яшчэ вельмі мала. У самы кароткі тэрмін неабходна правесці строгі ўчот і прыняць усе меры для адшукання комсамольцаў, якія выбылі з арганізацыі, але не зняліся з учоту. Адначасова трэба паклапаціцца аб тым, каб усе комсамольцы першых курсаў у бліжэйшыя дні сталі на ўчот.

У комсамольскай арганізацыі універсітэта састаіць па ўчоце многа комсамольцаў, якім ужо звыш 26 год. Факультэцкім і курсавым комсамольскім бюро трэба на працягу лістапада месяца, згодна Статута ВЛКСМ, аформіць падоўжанне тэрміну прабывання ў комсамоле тым таварышам, якія жадаюць застацца ў комсамоле і прыняць самы актыўны ўдзел у рабоце арганізацыі. Тыя-ж, якія не жадаюць заставацца ў комсамоле, павінны падаць у комсамольскую арганізацыю заяву аб зняцці іх з комсамольскага ўчота.

Ва ўсёй гэтай рабоце нельга дапускаць шкоднай паспешлівасці, якая звычайна стварае неразбярыху і блытаніну. Комсамольскія работнікі павінны праявіць максімум увагі і клопатаў да кожнага члена ВЛКСМ.

У падрыхтоўчай рабоце да абмену комсамольскіх дакументаў вялікую ўвагу трэба звярнуць на ліквідацыю запазычанасці па членскіх узносах. У комсамольскіх арганізацыях фізіка-матэматычнага і гістарычнага факультэтаў прадаўжаюць існаваць факты парушэння інструкцыі ўплаты членскіх узносаў. Бываюць выпадкі, калі сакратар комсамольскага бюро курса збірае ўзносы, а адпаведнай адзнакі ў комсамольскім білеце не робіць. Так, напрыклад, на фізіка-матэматычным факультэце ёсць студэнты, у якіх у комсамольскіх білетах няма адзнакі аб уплаце членскіх узносаў за чатыры і болей месяцаў. Былы студэнт V курса аддзялення фізікі Віктар Буракоў не меў адзнак у комсамольскім білеце з верасня 1953 года!

Многія комсамольцы не маюць адзнак у білетах толькі таму, што да іх патрэбны ўклады. А групоргаў гэта чамусьці зусім не цікавіць. Такое становішча больш нецярпіма. Сакратары комсамольскіх арганізацый факультэтаў абавязаны ў бліжэйшыя дні скласці спісы комсамольцаў, якім патрэбны ў комсамольскія білеты ўклады, і даставіць гэтыя спісы ў камітэт ЛКСМБ.

Не менш важнае значэнне ў падрыхтоўчай рабоце да абмену комсамольскіх дакументаў павінна належаць тэхнічнаму боку справы. Ліквідацыя недахопаў і запушчанасці ва ўчоце членаў ВЛКСМ патрабуе сур'ёзных адносін кожнага комсамольца да гэтай работы. Ёсць выпадкі разыходжання даных, запісаных у комсамольскіх дакументах, і агульных. Па невядомых прычынах прозвішчы, імёны або год нараджэння некаторых комсамольцаў у дакументах часамі скажаюцца. Так, напрыклад, на ўчоце ў комсамольскай арганізацыі філалагічнага факультэта (1 курс аддзялення рускай мовы і літаратуры) састаіць Маслоўская Яўгенія Віктараўна, а ў аддзеле кадраў значыцца Маслоўская Джэні Віктараўна. У комсамольскім білеце студэнта гістарычнага факультэта Р. Астрэйкі запісан год нараджэння 1933, а ў пашпарце—1934.

Падрыхтоўчая работа да абмену комсамольскіх білетаў і ўчотных картак павінна вырашыць многія важныя пытанні комсамольскага жыцця на факультэтах і ў групах. Нельга лічыць нармальным, калі некаторыя комсамольцы па некалькі гадоў носяць комсамольскія спагнанні, хаця даўно ўжо заслужылі іх зняцця. Гэты важнейшы ўчастак выхаваўчай работы павінен пастаянна знаходзіцца ў цэнтры ўвагі комсамольскай арганізацыі.

В. САЛАШЭНКА,
намеснік сакратара камітэта ЛКСМБ БДУ.

Калі адсутнічае пачуццё адказнасці

Была ўжо чацвёртая гадзіна ночы, калі з Пухавіч у Мінск вярнуўся з чарговых «гастроляў» тэатральны калектыў нашага універсітэта. Парушаючы гулам матора начную цішыню, ва універсітэцкі гарадок заехала грузавая аўтамашына і спынілася ля бійкорпуса. З кузава, аглядаючыся, вылез студэнт Внукаў і, падышоўшы да свайго таварыша, сказаў:

— Хадзем пагаворым па душах.

Лукашэвіч ахвотна згадзіўся. Але ніякай гутаркі паміж імі не адбылося. Ледзь толькі яны апынуліся на цёмнай алеі сквера, як Внукаў выхапіў нож і ўдарыў ім у грудзі Лукашэвіча.

Хто ён, гэты злачынец? Дзе ён выхоўваўся? Хто яго сябры? Уладзімір Внукаў—студэнт юрыдычнага факультэта. Актыўны ўдзельнік мастацкай самадзейнасці. Вось і ўсё, што могуць сказаць аб ім яго аднакурснікі, таварышы па тэатральнаму калектыву. Праўда, к гэтаму яшчэ дадаюць, што ён часам можа абразіць чалавека, абляць любога студэнта пахабным словам. Але гэтыя і іншыя недахопы лічаць у калектыве «дробязямі», а таму ніхто на іх не звяртае ўвагі. Некаторыя нават лічаць Внукава «высокародным» чалавекам, «душой» калектыва. І вось гэты «высокародны» чалавек пайшоў ноччу ў сквер і ўдарыў нажом свайго таварыша.

Ганебны ўчынак панажоўшчыны не з'яўляецца выпадковым. Гэта вынік дрэннай выхаваўчай работы ў тэатральным калектыве. Усяму калектыву было вядома, што Внукаву ўласцівы адмоўныя рысы, але ніхто не надаваў гэтаму належнай увагі. Усё было-б інакш, калі-б таварышы своечасова змаглі аказаць добры ўплыў на Внукава. Але атрымалася так, што тэатральны калектыў жыў сам па сабе, а Внукаў — сам па сабе. Ці мог так паступіць, як паступіў Внукаў, чалавек, выхаваны ў духу высокай маралі, які навучыўся паважаць людзей, комсамолец у поўным сэнсе гэтага слова? Калі-б у калектыве вялася выхаваўчая работа, калі-б кожны яго ўдзельнік змагаўся за высокае маральнае абліччча з сапраўдным запалам і непрымірымасцю, можна з упэўненасцю сказаць, што не здарылася-б і падобнага ўчынка.

Неад'емная рыса пераважнай большасці совецкіх людзей — глыбокая зацікаўленасць да лёсу таварыша, пачуццё адказнасці за яго паводзіны, непрымірымасць да амаральных учынкаў. Але бяда ў тым, што ў нашым асяроддзі ёсць яшчэ студэнты, якія гэтую зацікаўленасць разумеюць не ўсім правільна, аднабакова. Зробіць хто-небудзь амаральны ўчынак і абавязкова ў яго знойдуцца абаронцы, якія з пенай на вуснах будуць даказваць, апраўдваць...

На гэты раз у незавіднай ролі заўзятых абаронцаў Внукава выступілі студэнткі Рыма Маленчанка і Галя Кандрашова. Апраўдваючы Внукава, яны сталі на шлях падману сваіх таварышаў, калектыва. У ход былі пушчаны ўсе хітрыкі, адна версія змянялася другой. Ніводнага шчырага слова. Дзе-ж тут комсамольскі гонар? Дзе-ж чалавечае сумленне?

Няма нічога больш ганебнага, агіднага, чым ашукванне свайго калектыва. Правільна паступіў камітэт комсамола універсітэта, які строга пакараў не толькі Внукава, які зрабіў злачынства, але і тых, хто імкнуўся пакрыць яго.

І больш за ўсё здзіўляе тое, што ні Р. Маленчанка, ні Г. Кандрашова так і не зразумелі і не хочуць зразумець, што яны сваёй паблажлівасцю, сваімі паводзінамі не толькі пакрываюць і выгароджваюць Внукава, але патураюць хуліганам наогул. Яны не хочуць зразумець, што сваімі словамі, дзеяннямі яны «натхняюць» хуліганаў і розных прахадзімцаў, якія ўсё яшчэ, на вялікі жаль, сустракаюцца ў нашым грамадстве.

Не на належным узроўні аказаўся і мастацкі кіраўнік тэатральнага калектыва Кузьма Львовіч Рутштэйн. Больш за 20 год ён прысвяціў рабоце ў мастацкай самадзейнасці. Многа ўмення, майстэрства, упорства ўклаў гэты працавіты чалавек, каб стварыць цэлы рад удалых спектакляў сіламі самадзейнага калектыва. Аслеплены дасягнутымі поспехамі, тав. Рутштэйн зусім закінуў выхаваўчую работу, не заўважаў таго, што многія члены тэатральнага калектыва заразіліся чужой мараллю, папалі пад дрэнны ўплыў. У калектыве зусім адсутнічала прынцыповая комсамольская крытыка. Уся работа будавалася і праходзіла ў будзённых справах і крыклівых поспехах. Вось гэтыя беспрынцыповасць, зазнайства, паблажлівыя адносіны да недахопаў асобных таварышаў, непатрэбнае захапленне ўяўнай здольнасцю некаторых удзельнікаў спарадзілі ў тэатральным калектыве чужую мараль, шкоднае самалюбаванне і індывідуалізм.

Ці толькі Внукаў павінен несці адказнасць за зробленае злачынства? Ці не вінаваты ў гэтым яго сябры, якія ведалі аб тым, што паміж Внукавым і Лукашэвічам склаліся нядобрыя адносіны, якія могуць прывесці да бойкі? Што зрабілі яны, каб прадухіліць яе? Нават і пальцам не варухнулі. Не дапамог яму выйсці на правільны шлях і яго лепшы сябра, старшы таварыш—аспірант Тамільчык. Аб тым, што паміж Внукавым і Лукашэвічам можа адбыцца бойка, ведаў і тав. Рутштэйн. Але замест таго, каб прыкаваць да гэтага ўвагу ўсяго калектыва, тав. Рутштэйн абмежаваўся простай заўвагай у адрас Внукава. А таварыш Рутштэйн ведаў-жа Внукава як несумленнага студэнта, няўроўнаважанага і лёгкадумнага, які лічыў сябе вельмі здольным акторам. Так пры патуранні кіраўніка і маўклівай згодзе ўсяго калектыва было зроблена злачынства.

Некалькі дзён назад гэты выпадак абмяркоўваўся на расшыраным пасяджэнні камітэта комсамола. Комсамольскі актыў строга асудзіў не толькі Внукава, але і Маленчанка, Кандрашову, Тамільчыка, якія ў той або іншай ступені з'явіліся натхняльнікамі гэтай бойкі. Усе яны рашэннем камітэта комсамола выключаны з радоў ВЛКСМ. Зусім правільна паступіў камітэт, сурова пакараўшы злачынцу і яго заступнікаў.

Але цяпер хочацца сказаць аб іншым. Ці дасягнуў камітэт комсамола той мэты, якую ён ставіў перад сабой? Пакараць-жа таго ці іншага комсамольца — гэта толькі адзін бок справы. Не менш важна, каб віноўны зразумеў усю агіднасць свайго ўчынку. Ці зразумелі Маленчанка і Кандрашова, што яны паступілі не па-комсамольску? Пакуль што не. Яны і на сённяшні дзень лічаць, што паступілі правільна, і для іх Внукаў застаецца «высокародным» чалавекам і «душой» калектыва. Камітэт комсамола не змог дастаткова глыбока прааналізаваць работу тэатральнага калектыва і на аснове гэтага зрабіць сур'ёзныя вывады. Даўно пара пакончыць з палітыкай няўмяшання камітэта комсамола ў работу гурткоў мастацкай самадзейнасці. Тут таксама, як і ў іншых групах, рашаючая роля павінна належаць комсамолу, закліканаму ахоўваць нашу моладзь ад чужых уплываў, выхоўваць яе ў комуністычным духу.

Р. ТКАЧУК.

Насустрач спартакіядзе народаў СССР

ДА НОВЫХ СПАРТЫЎНЫХ ПОСПЕХАЎ!

Новым яркім праяўленнем клопатаў партыі і ўрада аб развіцці фізічнай культуры і спорту ў краіне з'яўляецца рашэнне аб правядзенні ў ліпені-жніўні 1956 года ў Маскве спартакіяды народаў СССР.

На спартакіядзе будзе разыграна першынство паміж камандамі саюзных рэспублік, Масквы і Ленінграда па 20 асноўных відах спорту. Удзельнічаць у спаборніцтвах будуць да 10 тысяч спартсменаў.

Зборныя каманды спартсменаў саюзных рэспублік і гарадоў Масквы і Ленінграда будуць аспрэчваць устаноўленыя Советам Міністраў СССР прызы, якімі будуць узнагароджаны калектывы, заняўшыя ў розыгрышы агульнакамандае першынство, першае, другое і трэцяе месцы. Акрамя гэтага павінны разыграць таксама прызы Камітэта па фізічнай культуры і спорту пры Совеце Міністраў СССР па ўсіх відах спорту, што ўваходзяць у праграму спартакіяды.

У лік важнейшых задач, якія стаяць перад нашай фізкультурнай арганізацыяй у працэсе падрыхтоўкі да спартакіяды народаў СССР, уваходзіць арганізацыйнае ўмацаванне калектыва фізкультуры і іх кіруючых органаў (Совета і бюро факультэтаў). Узначальваць фізкультурную работу калектыва і бюро факультэтаў павінны студэнты, якія маюць вопыт комсамольскай работы, якія любяць спорт.

Неабходна адзначыць, што да апошняга часу нашы грамадскія арганізацыі універсітэта мелі пэўную тэндэнцыю—лепшых актывістаў і арганізатараў вылучаць на любую грамадскую работу, але толькі не на фізкультурную. Як вынік, гэта прывяло да таго, што рад факультэтаў, як філалагічны, юрыдычны, біялагічны, не спраўляюцца з тымі вялікімі задачамі, якія стаяць перад імі ў справе развіцця спартыўна-масавай работы, пусцілі гэты ўчастак работы на самацёк, што пацвярджаюць вынікі круглагадовай спартакіяды. У апошні год значна паслабіў фізкультурную работу і фізіка-матэматычны факультэт, хаця ён мае ўсе магчымасці быць лепшым калектывам.

У гэтым навучальным годзе кафедра фізічнага выхавання і спорту будзе культывіраваць больш 20 відаў спорту. Пачалі ўжо работу секцыі па спартыўнай гімнастыцы, мастацкай гімнастыцы, плаванню, валейболу, баскетболу, лыжнаму і веласіпеднаму спорту, класічнай барацьбе, шахматах, футболу, лёгкай атлетыцы і г. д. Работу секцый узначальваюць кваліфікаваныя выкладчыкі і трэнеры, якія маюць вялікі вопыт работы. Рэктарат і кафедра фізічнага выхавання стараюцца стварыць максімальныя ўмовы для работы секцый. Арандаваны зімовы басейн для плавання. Секцыя класічнай барацьбы будзе праводзіць свае заняткі ў добра абсталяванай зале ДСТ «Будаўнік». Стаіць пытанне аб правядзенні заняткаў зборных каманд універсітэта па баскетболу і валейболу ў ігравой зале «Дынамо».

У сучасны момант кожны факультэт павінен накіраваць максімальны лік студэнтаў у агульнауніверсітэцкія секцыі, а па раду відаў спорту—лёгкай атлетыцы, лыжнаму спорту, іграх, шахматах, шашках, стральбе—арганізаваць свае секцыі і каманды, прымацаваўшы да іх лепшых сваіх спартсменаў, многія з якіх прайшлі семінары грамадскіх інструктараў. Толькі пры такой пастаноўцы справы мы зможам вырашыць пытанне аб сапраўды масавым развіцці спорту сярод студэнцкага калектыва нашай навучальнай установы.

У гэтым навучальным годзе кафедра фізічнага выхавання і спорту сумесна з советам калектыва фізкультуры плануе правесці рад спаборніцтваў па розных відах спорту, што ў значнай ступені павінна садзейнічаць росту спартыўных дасягненняў. Толькі ў першым паўгоддзі іх будзе праведзена звыш 30.

Будзе праведзена 4-я круглагадовая спартакіяда па 11 відах спорту, прысвечаная спартакіядзе народаў СССР. У параўнанні з мінулым годам мы значна ўзнялі патрабаванні да падрыхтоўкі ўдзельнікаў спаборніцтва. Упершыню ў праграму спартакіяды ўключаны спаборніцтвы па фехтаванню. Рашэннем кафедры і совета калектыва фізкультуры усе рэкорды універсітэта будуць фіксіравацца не ніжэй трэцяга разрада.

Да сучаснага моманту ў нас прыкметна адставанне па лёгкай атлетыцы, асабліва ў жанчын, дзе многія вынікі з'яўляюцца крайне нізкімі. Яшчэ горш абстаіць справа ў канькабежным спорце. Не радуюць нас і справы па плаванню ў жанчын, многія не перавышаюць трэцяга разрада.

Выкладчыкі кафедры і трэнеры па відах спорту дадуць кожнаму ўдзельніку персанальныя заданні, што ў значнай ступені будзе садзейнічаць асабістай зацікаўленасці кожнага спартсмена і дасць магчымасць больш строга правяраць ход вучэбна-трэніровачнага працэсу.

На факультэтах павінны быць праведзены конкурсы на лепшую пастаноўку фізкультурнай работы, вынікі якіх будуць падведзены ў канцы 1955 года. Многія факультэты яшчэ не разлічыліся па збору членскіх узносаў, слаба вядуць агітацыю і прапаганду спорту. На фізіка-матэматычным і хімічным факультэтах насценныя газеты ў мінулым навучальным годзе выходзілі дрэнна афармлены і бедныя па зместу. Многа лепшага жадае афармленне фота-стэндаў. На факультэтах не вывешваліся вынікі ходу круглагадовай спартакіяды і выканання кантрольных заданняў па падрыхтоўцы спартсменаў-разраднікаў. Мала праводзілася фізкультурных вечароў. Факультэтам неабходна цяпер прыняць канкрэтныя меры для выканання ўсіх раздзелаў работ, прадугледжаных аглядам-конкурсам, што ў значнай ступені палепшыць пастаноўку спартыўна-масавай і арганізацыйнай работы ў цэлым па універсітэту.

1955—1956 навучальны год будзе насычан радам буйных гарадскіх і рэспубліканскіх спаборніцтваў, у якіх прымуць удзел каманды універсітэта. Фіналам работы ВНУ, як і ў мінулым годзе, з'явіцца другая рэспубліканская спартакіяда па зімовых і летніх відах спорту. Нам трэба смялей і ў больш шырокіх маштабах арганізоўваць заняткі зімой на паветры па многіх так званых летніх відах спорту; неабходна ўдзяліць больш увагі агульнай фізічнай падрыхтоўцы, чаго так часта не хапае нават нашым вядучым спартсменам. Асабліва гэты недахоп адчуваецца ў плаўцоў, баскетбалістаў і валейбалістаў, якія часта не могуць вытрымаць працяглае фізічнае напружанне ў час спаборніцтваў.

Няма ніякага сумнення ў тым, што пры дапамозе рэктарата, партыйнай і грамадскіх арганізацый універсітэта мы справімся з задачамі, якія стаяць перад нашай фізкультурнай арганізацыяй і сустрэнем Спартакіяду народаў СССР новымі поспехамі ў пастаноўцы спартыўна-масавай работы сярод студэнцкага калектыва нашай навучальнай установы.

Е. МАРКАЎ
заг. кафедрай фізічнага выхавання і спорту.

Рэалізацыя крытычных заўваг — абавязак прафсаюзнай арганізацыі

Нядаўна адбылася II прафсаюзная канферэнцыя прафесарска-выкладчыцкага і адміністратыўна-гаспадарчага саставу Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна.

На канферэнцыі быў заслухан справаздачны даклад старшыні МК тав. С. Г. Скапцова і даклад старшыні рэвізійнай камісіі тав. К. І. Пясткоўскага.

У сваім дакладзе тав. Скапцоў падрабязна ахарактарызаваў работу, якую прарабіў мясцовы камітэт за справаздачны перыяд. Усю сваю работу мясцовы камітэт праводзіў у адпаведнасці з указаннямі Камуністычнай партыі, прафсаюзных органаў. Мясцовы камітэт накіроўваў работу прафсаюзнай арганізацыі на павышэнне якасці вучэбнай і навукова-даследчай работы, павышэнне ідэйна - палітычнага ўзроўню і выхаванне членаў прафсаюза ў духу савецкага патрыятызма, на далейшае паляпшэнне работы па задавальненню матэрыяльна-бытавых і культурных запатрабаванняў супрацоўнікаў універсітэта.

Многа ўвагі ўдзяляў МК пытанням умацавання і развіцця супрацоўніцтва навуковых работнікаў нашага універсітэта з работнікамі вытворчых прадпрыемстваў.

Так, на хімічным факультэце, як адзначаў дакладчык, кафедрай фізічнай хіміі праведзена значная работа па ўкараненню ў вытворчасць новых метадаў павярхневай апрацоўкі металаў з мэтай павышэння іх трываласці і зноcаўстойлівасці. Далей дакладчык спыняецца на дасягнутых поспехах у гэтай галіне на біялагічным, геолага-геаграфічным і іншых факультэтах універсітэта.

Значная работа была праведзена мясцовым камітэтам па ўмацаванню працоўнай дысцыпліны сярод супрацоўнікаў універсітэта і павышэнню якасці палітычнай вучобы членаў прафсаюза. Для навуковых работнікаў былі арганізаваны філасофскія семінары па вывучэнню філасофіі і палітэканоміі. Для тэхнічнага персанала былі створаны і працавалі гурткі па вывучэнню гісторыі КПСС і бягучых падзей міжнароднага жыцця.

— Аднак, — гаворыць дакладчык,—у выніку слабага кантролю з боку МК у нашай арганізацыі мелі месца нядобрасумленныя адносіны некаторых таварышаў да павышэння свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню.

Далей т. Скапцоў указаў на цэлы рад недахопаў, якія мелі месца ў рабоце прафсаюзных арганізацый факультэтаў. Асабліва дрэнна працавала прафсаюзнае бюро фізіка-матэматычнага факультэта (старшыня прафбюро тав. Міхайлаў). Мясцовы камітэт не змог у належнай меры накіраваць работу прафсаюзных бюро, не заўсёды дабіваўся праведзення ў жыццё прынятых рашэнняў.

Характарызуючы работу кожнага члена мясцовага камітэта, тав. Скапцоў адзначыў актыўную, добрасумленную работу тт. Конюшка, Тауміна, Каванавай, Грынько і інш. Дрэнна, безініцыятыўна працавалі члены мясцкома тт. Багалюбава і Марціновіч. І, як справядліва адзначыў дакладчык, яны не апраўдалі давер'я таварышаў, якія выбралі іх у мясцком.

Вострай, справядлівай крытыцы падвергні работу мясцовага камітэта выступаўшыя ў спрэчках дэлегаты канферэнцыі тт. Нахалаў, Астроўскі, Павецьеў, Кофман і іншыя. Асабліва рэзка крытыкавалі дэлегаты работу культурна-масавай камісіі і камісіі па ахове працы.

Канферэнцыя выбрала новы састаў мясцовага камітэта, рэвізійнай камісіі і дэлегатаў на рэспубліканскую прафсаюзную канферэнцыю.

З ПАСЕДЖАННЯ КАФЕДРЫ

Першыя семінарскія заняткі

На першым і другім курсах усіх факультэтаў пачаліся семінарскія заняткі па асновах марксізма-ленінізма. 4 лістапада на паседжанні кафедры марксізма-ленінізма было пастаўлена на абмеркаванне пытанне аб ходзе першых семінараў.

Абмеркаванне паказала, што амаль на ўсіх факультэтах і курсах першыя заняткі прайшлі арганізавана. Большасць студэнтаў прыйшлі на семінарскія заняткі падрыхтаванымі. Гэта сведчыць аб тым, што яны з першых дзён узяліся за глыбокае вывучэнне твораў класікаў марксізма-ленінізма. Кіраўнікі семінарскіх заняткаў адзначылі, што ў радзе груп (напрыклад, І курса рускага аддзялення філфака, І курса аддзялення фізікі фізмата і інш.) студэнты актыўна выступалі, творча абмяркоўвалі важнейшыя тэарэтычныя пытанні.

Былі адзначаны і факты нездавальняючай падрыхтоўкі да семінараў. Так, некаторыя студэнты II курса аддзялення журналістыкі, некаторыя групы II курса фізмата прышлі на заняткі зусім не падрыхтаванымі, праз што заняткі былі перанесены, а на юрыдычным факультэце яны былі проста сарваны. Адзначалася, што студэнты II курса аддзялення журналістыкі прапускаюць семінарскія заняткі, часта не з'яўляюцца на семінары больш палавіны студэнтаў груп. У радзе груп адзначаецца пасіўнасць студэнтаў, няўменне звязваць тэорыю з сучасным жыццём.

Кафедра прыняла рад мер, накіраваных на паляпшэнне арганізацыі і праводзення семінарскіх заняткаў. Некаторым кіраўнікам семінарскіх заняткаў (Г. І. Якуб—І курс, Г. С. Маханёк—II курс) было прапанавана найбольш грунтоўна абмяркоўваць планы і метадычна праводзіць кожнага семінарскага занятка, арганізоўваць своечасовае азнаямленне студэнтаў з неабходным мінімумам літаратуры па кожнаму заняткy.

Пры кабінеце марксізма-ленінізма вырашана арганізаваць штодзённае дзяжурства выкладчыкаў асноў марксізма-ленінізма. Гэта дасць магчымасць студэнтам атрымаць кансультацыю ў працэсе падрыхтоўкі да семінараў, высветліць усе незразумелыя пытанні.

Кафедра прасіла вучэбную частку і дэканаты ліквідаваць усе непаладкі ў планаванні семінараў, каб студэнты не былі перагружаны некалькімі семінарскімі заняткамі ў адзін дзень.

На паседжанні кафедры было ўказана на тое, каб камсамольскія арганізацыі ўдзялялі больш увагі пытанням самастойнай работы студэнтаў, штодзённа кантралявалі работу студэнтаў над авалоданнем марксісцка-ленінскай тэорыі.

Вечар, прысвечаны Міжнароднаму дню моладзі

10 лістапада ва універсітэце адбыўся вечар, прысвечаны Міжнароднаму дню моладзі. З вялікай увагай праслухалі студэнты даклад аб V Сусветным Фестывалі моладзі і студэнтаў у Варшаве, які зрабіў сакратар ЦК ЛКСМ Беларусі А. Н. Аксёнаў. Тав. Аксёнаў падзяліўся са студэнтамі ўражаннямі аб прабыванні дэлегацыі беларускай моладзі ў Варшаве ў дні Фестывалю.

У заканчэнне гэтага цікавага, цёплага вечара быў паказан кінофільм «Варшаўскія сустрэчы».

П. НЕВЯДОМСКАЯ.

ДА ВЫНІКАЎ ПЕДАГАГІЧНАЙ ПРАКТЫКІ

★ ★ ★

Яны будуць добрымі настаўнікамі

На працягу трох тыдняў у нашай школе праходзіла педагагічную практыку група студэнтаў V курса гістарычнага факультэта. Кіраваў гэтай групай метадыст універсітэта кандыдат гістарычных навук т. Мельцэр.

У педагагічным калектыве і ў цэлым у школе аб гэтых таварышах засталося самае добрае ўражанне. Будучыя гісторыкі аднесліся да педагагічнай практыкі як да пачатку будучай педагагічнай дзейнасці з усёй адказнасцю.

Студэнты Сцёпін, Іваноў, Лемяшонак, Лебедзева, Скорабагаты, Кахновіч наведалі многа ўрокаў як па гісторыі, так і па іншых прадметах у тых класах, дзе яны пазней давалі ўрокі самі. Гэта дало ім магчымасць не толькі практычна пазнаёміцца з метадычнымі праблемамі і дыдактычнымі прынцыпамі, але і пазнаёміцца з вучнямі і пазнаць іх індывідуальныя асаблівасці.

У час практыкі студэнты цікавіліся і выхаваўчай работай з навучэнцамі, праводзілі яе самі пад кіраўніцтвам класных кіраўнікоў. Нягледзячы на кароткі час практыкі, у школе быў праведзен рад карысных, цікавых мерапрыемстваў: гістарычная канферэнцыя, якую арганізавалі студэнты Сцёпін і Іваноў, актыўны ўдзел у ім прынялі т.т. Кахновіч, Лемяшонак, Лебедзева, Сокалаў; дэманстрацыя дыяпазітываў з гутаркай аб старажытнарускай дзяржаве (адказны Сцёпін, Іваноў).

Студэнт Лемяшонак правёў гутарку аб вялікім рускім мастаку Рэпіне з дэманстрацыяй рэпрадукцый карцін Рэпіна. Пад кіраўніцтвам студэнтаў было выпушчана некалькі нумароў класных і агульнашкольнай насценных газет.

Многа старання праявілі студэнты і ў падрыхтоўцы да ўрокаў, выкарыстоўвалі дадатковую літаратуру, мастацкія творы, навейшыя метадычныя артыкулы ў часопісе «Выкладанне гісторыі ў школе», наглядныя дапаможнікі. Усё гэта дало магчымасць правільна асвятліць гістарычныя факты і падзеі, выкладаць матэрыял даходліва і зразумела, у жывой і цікавай форме.

Усе таварышы за праведзеныя ўрокі атрымалі выдатныя адзнакі. Асабліва трэба адзначыць урокі т. Сцёпіна. Глыбокае веданне матэрыялу, уменне выдзеліць і падкрэсліць галоўнае, захапленне, з якім ён выкладае новы матэрыял, і падыход да вучняў даюць магчымасць думаць аб вялікіх здольнасцях яго ў педагагічнай дзейнасці.

Усе праведзеныя ўрокі актыўна абмяркоўваліся. Гэтыя абмеркаванні паказалі, наколькі выраслі метадычныя веды ў таварышаў. Так тт. Сцёпін, Лемяшонак, Іваноў заўсёды ўказвалі на станоўчыя моманты і недахопы ўрокаў, якія праводзілі практыканты. А калі настаўнік бачыць свае і чужыя недахопы, значыць ён будзе працаваць так, каб іх не было.

Я не сумняваюся ў тым, што Беларускі дзяржаўны універсітэт дасць нам добрае папаўненне маладых спецыялістаў.

Е. Л. СЯМЁНАВА,
заг. навучальнай часткай 28-й сярэдняй школы г. Мінска.

НА ПРАКТЫЦЫ — ГІСТОРЫКІ

Амаль 15 год вучобы ззаду. Многа ведаў далі нам за гэтыя гады савецкая школа, родны універсітэт. Семінарскія заняткі, самастойная работа, калёквіумы, лекцыі—усё гэта дало нам магчымасць глыбока авалодаць матэрыялам, дасягненнямі перадавой савецкай навукі.

Пяты курс. Апошні год вучобы ва універсітэце. У школах Мінска студэнты-пяцікурснікі праходзілі педагагічную практыку. Юнакі і дзяўчаты, сёння—студэнты, заўтра — педагогі, з асаблівай адказнасцю, хваляваннем і радасцю ішлі на ўрокі.

Наколькі мэтанакіравана і плённа была пастаўлена вучоба ва універсітэце, гавораць нам вынікі педагагічнай практыкі. Усе 10 студэнтаў гістфака, якія праходзілі практыку ў школе № 9 г. Мінска пад кіраўніцтвам метадыста Ф. М. Нечая, атрымалі добрыя ацэнкі.

Вось Т. Гузава дае першы ўрок па гісторыі ў 10 класе. Ужо на гэтым першым самастойным уроку яе цяжка адрозніць ад педагога са стажам у 2—3 гады. На такімжа ўзроўні вяла ўрокі студэнтка Цясленка. Добра прайшла практыка таксама і ў студэнтаў Лапушыкай, Мацкевіча і іншых.

На разборы праведзеных урокаў студэнты давалі адзін аднаму прынцыповыя заўвагі, адзначалі недахопы і станоўчыя бакі. Педагогі школы тт. Гуртоўцава і Масальская падзяліліся са студэнтамі сваім вопытам, далі карысныя парады.

Многаму навучыла нас практыка. Мы прыкладзем усе намаганні, каб апошні год вучобы ва універсітэце даў нам яшчэ больш ведаў. Скончыўшы універсітэт, мы апраўдаем высокае званне савецкага настаўніка.

Н. НЕБОСЬКА,
студэнт V курса гістарычнага факультэта.

ПЕРШЫЯ НАВЫКІ, ПЕРШЫЯ КРОКІ

Студэнты 5 курса аддзялення фізікі праходзілі практыку на працягу двух тыдняў. Увесь курс быў падзелен на некалькі груп, па 10—12 чалавек. Кожная група была накіравана ў розныя школы. Работай студэнтаў у школе кіравау метадыст універсітэта і педагагічны калектыў школы.

Наша група была накіравана ў 41 сярэднюю школу Мінска. Яшчэ ва універсітэце нас пазнаёмілі з аб'ёмам работы ў перыяд праходжэння практыкі, а таксама з задачамі, якія стаяць перад намі. У школе мы праслухалі лекцыю аб характары, сродках і метадах выхавання і навучання дзяцей, прысутнічалі на ўроках.

Але асноўная наша задача— праведзенне самастойных урокаў. Неабходна адзначыць, што падрыхтоўка да ўрокаў была самая старанная: былі падрыхтаваны планы - канспекты, студэнты дастаткова добра азнаёміліся з навучэнцамі таго класа, у якім ім прадстаяла даваць урокі. Выкладчыкі фізікі А. Г. Марчык і М. А. Гольдберг, метадыст універсітэта Г. В. Авечкін давалі кансультацыі па метадычных пытаннях. У выніку заліковыя ўрокі студэнтаў прайшлі ў асноўным чотка і арганізавана, на высокім узроўні, метадычна правільна. Пры гэтым, як правіла, другія ўрокі былі лепшыя за першыя. Гэта паказвае, што студэнты ўлічылі памылкі першых самастойных урокаў.

Студэнтамі - практыкантамі праводзілася і выхаваўчая работа сярод вучняў. Яны наведвалі больш адстаючых вучняў на даму, дапамагалі ў выпуску насценгазет, праводзілі палітінфармацыі, кансультацыі па фізіцы і матэматыцы і г. д.

Аднак, нягледзячы на паспяховае праведзенне педагагічнай практыкі, трэба асобна спыніцца на некаторых недахопах, якія праявіліся на асобных самастойных уроках. Асноўным недахопам было тое, што на працягу чатырох год вучобы ва універсітэце нам нічога не чыталі па педагогіцы або па метадыцы фізікі. Гэтыя дысцыпліны былі пакінуты па-за ўвагай адпаведных кафедр.

Другім важным недахопам з'явілася тое, што мы нічога не змаглі паказаць вучням на практыцы, бо лабараторыі нас не маглі забяспечыць асобнымі нагляднымі дапаможнікамі і прыладамі. Праводзячы педагагічную практыку, неабходна асобую ўвагу ўдзяліць пастаноўцы доследаў на базе універсітэцкіх лабараторый.

Педагагічная практыка паказала, што не ўсе студэнты добра валодаюць сваёй мовай. Бывалі асобныя выпадкі, калі студэнты гаварылі цяжкай, незразумелай мовай, ставілі вучням такія пытанні, што іх было цяжка зразумець. Няўменне правільна выказваць часта прыводзіла да няправільных адказаў і такім чынам да зніжэння ацэнак вучням. Кажучы аб ацэнках неабходна адзначыць, што гэта было самае слізкае месца ў практыкантаў: мы-ж да практыкі не былі нават пазнаёмлены з тым, як правільна ацэньваць адказы вучняў. Адмоўнай з'явай у правядзенні ўрокаў было няўменне практыкантаў працаваць з класам. Большасць студэнтаў працавала толькі з тымі, хто адказваў, пакідаючы клас без увагі.

Педагагічная практыка студэнтаў-фізікаў дала, безумоўна, станоўчыя вынікі. Яна паказала, што студэнты дастаткова глыбока авалодалі матэрыялам, добра ведаюць і разумеюць, могуць данесці яго да вучня. Падводзячы вынікі педагагічнай практыкі, выкладчык фізікі А. Г. Марчык і метадыст універсітэта Г. В. Авечкін адзначылі, што ўсе студэнты дастаткова сур'ёзна аднесліся да даручанай ім справы, старанна рыхтаваліся да ўрокаў, выкарыстоўвалі пры гэтым не толькі асноўныя, але і дапаможныя вучэбныя і наглядныя матэрыял. Асабліва добра правялі свае ўрокі студэнты Грыбкоўскі, Ганчарэнка.

Педагагічная практыка дала першыя навыкі работы выкладчыка і з'явілася першым крокам у асваенні цяжкай, але ганаровай прафесіі савецкага настаўніка.

Д. УМРЭЙКА,
студэнт 5 курса аддзялення фізікі.

УЗНЯЦЬ РАБОТУ СНТ

Важную ролю у ВНУ іграюць навукова-даследчыя студэнцкія гурткі. Работа ў іх дапамагае не толькі расшырэнню агульнага і прафесіянальнага кругагляду, але і прывучае да самастойнага разумення тых або іншых праблем. Для студэнтаў-філолагаў яна важная і тым, што пад кіраўніцтвам кваліфікаваных выкладчыкаў студэнты атрымліваюць навыкі самастойнага аналізу мастацкіх твораў і моўных з'яў, расшыраюць свае тэарэтычныя веды.

Здавалася-б, што і дэканат, і грамадскія арганізацыі павінны паставіць гэтую работу на высокі ўзровень. Але вось ужо некалькі гадоў у друку, на сходах і канферэнцыях філалагічны факультэт не раз справядліва крытыкавалі за нізкі ўзровень работы студэнцкіх навукова-даследчых гурткоў.

У мінулым навучальным годзе з'явіліся прыкметныя зрухі. Гэта відаць, у першую чаргу, з вынікаў гарадскога агляду навукова-даследчых студэнцкіх работ. Дастаткова ўказаць хаця-б на тое, што на агляд было прадстаўлена 60 работ, з якіх 31 работа атрымала першую катэгорыю, супраць 34 работ за 1954 год, з якіх 14 работ было першай катэгорыі.

Асабліва прыкметна палепшылася работа на кафедры рускай літаратуры (заг. кафедрай праф. І. В. Гутараў). Гэтай кафедрай было прадстаўлена на агляд на 16 работ больш, чым у 1954 годзе. Трэба заўважыць, што і па сваёй важнасці работы, прадстаўленыя на агляд у 1955 годзе, адрозніваюцца ў лепшы бок. У тэматыцы прадстаўленых работ пераважаюць даследаванні студэнтаў аб мастацкім майстэрстве пісьменнікаў. Студэнты С. Кліменка, В. Бугаева, І. Кісялёва і іншыя не адзін год займаюцца ў гуртках па рускай літаратуры, і іх работы былі высока ацэнены на аглядзе.

Цікавай была работа гуртка замежнай літаратуры, якім кіруе дацэнт Д. Е. Фактаровіч. Кафедра замежнай літаратуры займаецца распрацоўкай важнай праблемы—станаўлення соцыялістычнага рэалізма ў літаратурах замежных краін.

Абмеркаванне дакладаў у гэтым гуртку носіць заўсёды творчы характар і таму прыцягвае ўвагу студэнтаў усіх курсаў.

Аднак дасягнутыя поспехі ні ў якім разе не павінны засланяць тыя недахопы, з якімі яшчэ мірацца грамадскія арганізацыі факультэта. Калі кафедрамі рускай і замежнай літаратуры нядрэнна арганізуецца навукова-даследчая работа студэнтаў, то на астатніх кафедрах, за выключэннем кафедры беларускай мовы, гэтая работа, відавочна, у перспектыўным плане. Асабліва дрэнна вялася работа кафедрай беларускай літаратуры. У гуртку па беларускай совецкай літаратуры, якім кіраваў Ю. С. Пшыркоў, цэлы год адбывалася ігра ў хованкі: то студэнты шукалі кіраўніка, то кіраўнік не мог знайсці студэнтаў і пры гэтым разводзіў толькі рукамі: «Вось, нічога не магу зрабіць, калі студэнты не хочуць працаваць».

Неабходна, каб у гэтым навучальным годзе гэтай справай па-сапраўднаму занялася кафедра беларускай літаратуры (заг. кафедрай дацэнт М. Г. Ларчанка) Аб жаданні-ж студэнтаў працаваць у гэтым гуртку гаворыць ужо той факт, што з першых дзён навучальнага года ў яго запісалася больш за 40 чалавек.

Вялікі план работы складаецца штогод у гуртку журналістыкі (кіраўнік—дацэнт М. С. Зярніцкі), але вынікі работы вельмі дрэнныя: так, на агляд студэнцкіх навуковых работ было прадстаўлена ўсяго тры работы. А поле дзейнасці гэтага гуртка—бязмежнае.

І ў гуртку журналістыкі, і ў гуртку совецкай літаратуры амаль не практыкуецца напісанне літаратурных рэцэнзій. А філолаг-жа павінен умець ацаніць той або іншы мастацкі твор, які вышаў з друку.

Буйным недахопам у рабоце літаратурных гурткоў з'яўляецца і тое, што ў іх зусім не займаюцца праблемамі марксісцка-ленінскай эстэтыкі і тэорыі літаратуры. А распрацоўка гэтых праблем адыграла-б неацанімую ролю ў разуменні ўсяго літаратурнага працэсу.

Некалькі слоў аб гуртках, работай якіх кіруе кафедра рускай мовы і агульнага мовазнаўства (заг. кафедрай дац. А. Я. Бірала). Там ужо некалькі год заўважаецца таптанне на месцы, якое між іншым сцвярджаецца спецыяльным рашэннем кафедры прадставіць на агляд 4 работы. У гэтым годзе кафедрай, нягледзячы на намечаны план, было прадстаўлена 6 работ, але яны аказаліся ніжэй мінулагодніх па якасці (толькі адна работа аднесена да першай катэгорыі). А шкада! Праблемамі мовазнаўства і мовай мастацкіх твораў з цікавасцю займаліся-б многія студэнты-філолагі, калі-б іх работу ўмела накіроўвалі і з любоўю да справы, а не кіравалі-б ёй толькі па абавязку службы.

Кіраваць навукова-даследчай работай студэнтаў, арганізоўваць і кантраляваць яе павінны не толькі кафедры і дэканат, а і комсамольскія арганізацыі. Але ў комсамольскіх органах, у прыватнасці, філалагічнага факультэта, лічаць гэта другараднай справай і займаюцца ёй ад выпадку да выпадку. Асабліва дзіўна тое, што для заняткаў гурткоў мастацкай самадзейнасці, напрыклад, адведзены спецыяльныя дні, а навукова-даследчыя гурткі могуць займацца ў любы час. А такога часу ніколі і не аказваецца, бо ўся грамадская работа спланавана-ж, а такой, як навукова-даследчая, у плане няма. Значыць, яна павінна ісці самацёкам.

На філалагічным факультэце яна і ідзе самацёкам.

А ці не лепш было-б устанавіць адзіны дзень для работы навукова-даследчых гурткоў? Для вырашэння гэтай «складанай» задачы не трэба, як здаецца, стварэння спецыяльнай камісіі. Варта толькі падумаць больш сур'ёзна аб тым, што навукова-даследчая работа студэнтаў — найважнейшы ўчастак работы комсамольскай арганізацыі, а не толькі кафедраў і рэктарата. Умелая арганізацыя яе і была-б сапраўднай дапамогай рэктарату і партыйнай арганізацыі ў падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў.

І. ПІСАРЭНКА,
старшыня совета СНТ філалагічнага факультэта.

КУЛЬТПАХОД СТУДЭНТАЎ

Студэнты другога курса аддзялення беларускай мовы і літаратуры арганізавалі культпаход на кінофільм «Да новага берага». Пасля прагляду кінофільма адбылося яго абмеркаванне. Студэнт К. Свёкла спыніўся на станоўчых і адмоўных баках фільма. Асабліва гарачыя спрэчкі разгарнуліся вакол вобраза героя фільма—Айвара. Выступіўшыя студэнты Слагада, Маз і Вінцэвіч выказалі свае думкі аб Айвары. Студэнты адзначылі таксама і недахопы, якія ёсць у кінофільме.

А. ЛАЗОЎСКІ,

АБ АДНЫМ ВЫСТУПЛЕННІ „СТАЛИНСКОЙ МОЛОДЕЖИ"

Газета «Сталинская молодежь» у заметцы, пад загалоўкам «Находки студенческой газеты», падвергла крытыцы артыкул «Яўген знаходзіць сваё месца», апублікаваны шматтыражнай газетай «Беларускі універсітэт». Сапраўды, артыкул, аб якім ідзе размова, заслугоўвае крытыкі, бо стылістычна ён недапрацаваны, ды і фактычных недакладнасцей у ім нямала.

Але справа не толькі ў гэтым артыкуле. Крытыкуемы артыкул аўтар заметкі, студэнт універсітэта А. Герус, пры маўклівай згодзе і адабрэнні «Сталинской молодёжи», выкарыстаў для таго, каб бяздоказна ахаяць увесь нумар газеты «Беларускі універсітэт», зрабіць недапушчальны выпад супраць яе рэдактара тав. Шацілы. «Вывад са сказанага сам сабой напрошваецца,—піша А. Герус,—рэдактар газеты т. Шаціла аказаўся яўна не на сваім месцы».

У чым-жа справа? А разгадка, аказваецца, простая. На чацвертай старонцы ахаянага Герусам нумара універсітэцкай шматтыражкі апублікаван фельетон «Імяніннікі». Фельетон выкрывае «герояў» адной п'янкі з дэбошам, у якой прынялі ўдзел асобныя студэнты універсітэта і, у прыватнасці, Анатоль Герус—аўтар заметкі ў «Сталинской молодёжи». Акрамя таго, фельетон выкрываў А. Геруса як нядобрасумленнага аўтара, халтуршчыка. Вось дзе корані творчага натхнення Геруса!

Супрацоўнікі газеты «Сталинская молодежь», прачытаўшы артыкул на другой старонцы, не палічылі патрэбным заглянуць на чацвертую, хаця гаворка ідзе пра ўвесь нумар, і гэтым самым дапамаглі з'явіцца бестактоўнай халтурнай заметцы А. Геруса.

(«СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ» № 250 ад 21 кастрычніка.)

ПА СЛЯДАХ НАШЫХ ВЫСТУПЛЕНЯЎ

У № 18 нашай газеты быў змешчан фельетон пад назвай «Імяніннікі». У ім расказвалася аб амаральных паводзінах студэнта III курса аддзялення журналістыкі Э. Чэчко і яго аднакурснікаў—Г. Кузьмічэнка, Н. Бандарэнка, А. Фомчанка і А. Геруса.

Фельетон «Імяніннікі» абмяркоўваўся на комсамольскім сходзе курса. Паводзіны Э. Чэчко былі рэзка асуджаны таварышамі-аднакурснікамі. Сход прыняў рашэнне прасіць рэктарат вынесці студэнту Э. Чэчко суровую вымову з апошнім папярэджаннем.

Рэзкай крытыцы былі падвергнуты на сходзе таксама студэнты А. Фомчанка, А. Герус, Г. Кузьмічэнка і Н. Бандарэнка.

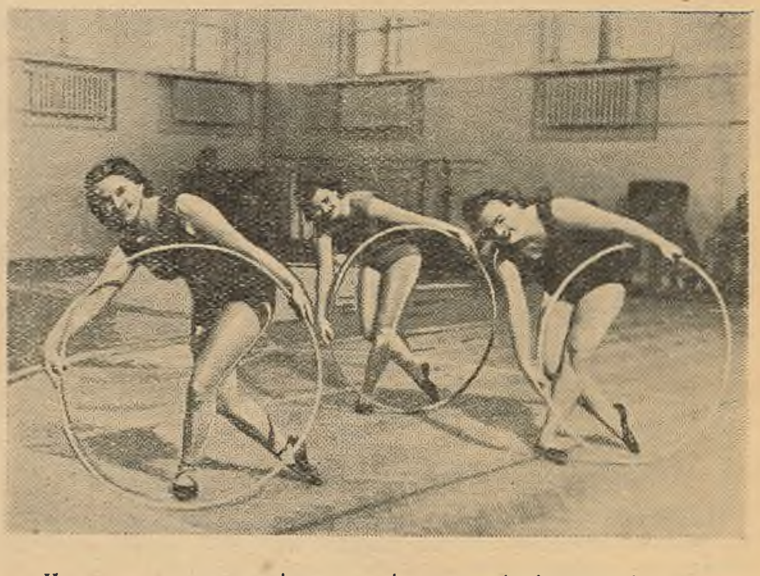

На здымку: студэнткі—удзельніцы секцыі гімнастыкі на занятках развучваюць новае практыкаванне.

Фото Л. БОНДАРА.

У СТАМБУЛЕ

З 19 па 24 верасня ў Стамбуле адбылася другая канферэнцыя Міжнароднай асацыяцыі універсітэтаў, у рабоце якой прымаў удзел рэктар БДУ імя В. І. Леніна, прафесар К. І. Лукашоў.

Турэцкі ўрад, а таксама і камітэт па падрыхтоўцы канферэнцыі на чале з былым рэктарам Стамбульскага універсітэта доктарам медыцынскіх навук Саглам, стварылі неабходныя ўмовы для работы канферэнцыі.

Совецкія дэлегаты атрымалі магчымасць пазнаёміцца з горадам, наведаць буйнейшыя прамысловыя прадпрыемствы, навучальныя і культурныя ўстановы горада Стамбула.

Ніжэй друкуецца расказ К. І. Лукашова аб паездцы ў Турцыю.

* * *

У былую сталіцу Турцыі—Стамбул—мы ляцелі праз Прагу, Парыж, Неапаль, Рым, Афіны. Увечары 18 верасня прыбылі на аэрадром Эшэлкёе, размешчаны ў 20 кіламетрах на поўнач ад Стамбула. Эшэлкёе—найбольш буйны аэрадром у Турцыі. Ён прыстасаван да прыёму ўсіх класаў сучасных самалётаў і шырока выкарыстоўваецца як транзітны шлях для паветраных зносін з Бліжнім Усходам, Афрыкай і Еўропай.

Горад раскінуўся па абодвух берагах праліва Басфора пры яго зліянні з Мрамарным морам. Гарадская мяжа Стамбула ўключае тэрыторыю ад Анадалу Кавака і Румелі Кавака на поўначы, да Едзікуле на захадзе і Пендзіка на ўсходзе. У склад горада ўваходзяць таксама Прынцавы астравы (Кызаладалар) і горад Ялова.

Стамбул займае 535 кв. кіламетраў. Ён складаецца з еўрапейскай і азіяцкай частак. Еўрапейская частка горада падзяляецца на дзве палавіны залівам Залаты Рог. Частка горада на поўдзень ад заліва Залаты Рог называецца Стамбулам, а другая частка горада, што на поўнач,—Бейоглу. Стамбул злучан з Бейоглу двума жалезнымі мастамі —Галацкім і Атацюрка.

Частка цяперашняга горада, называемая Стамбулам, была пабудавана ў 658 годзе да нашай эры грэкамі. У 326 годзе новай эры па загаду імператара Канстанціна горад стаў адбудоўвацца. Праз чатыры гады ён быў абъяўлен сталіцай Усходняй Рымскай (Візантыйскай) імперыі, стаў называцца Канстанцінопалем.

Калі Рымская імперыя была падзелена, Стамбул стаў сталіцай Усходняй Рымскай імперыі і быў названы Візантыяй у гонар яго першага заснавальніка Візаса.

Бейоглу размешчан амфітэатрам уздоўж паўночных берагоў Залатога Рога і прылягаючай да яго часткі Басфора. Паўднёвая частка горада вядома яшчэ і пад назвай Галата. Гэта партовая частка горада. Тут уздоўж узбярэжжа Залатога Рога і Басфора знаходзяцца партовыя ўстановы, тамажні, верфі і рамонтныя майстэрні, склады, некаторыя буйныя фабрыкі і заводы, магазіны і крамкі.

Цэнтральная ўнутраная частка Бейоглу, называемая Пера, складаецца з раду кварталаў—Таксім, Палгалты, Шышлі, Мачка і інш., забудаваных дамамі еўрапейскага тыпу. Тут размяшчаюцца канторы, банкі, магазіны, кватэры высокапастаўленых турэцкіх чыноўнікаў, капіталістаў і буйных памешчыкаў, а таксама еўрапейскіх дзяльцоў, замежныя консульствы, фешэнебельныя атэлі, рэстараны і г. д.

Галоўная вуліца Пера—Істэкляль джадэсі (вуліца незалежнасці). Далей на поўнач ад цэнтральнай унутранай часткі Бейоглу размешчаны больш старыя кварталы і прадмесці горада з вузкімі вуліцамі і невялікімі драўлянымі домікамі. Тут жывуць рамеснікі, рабочыя, служачыя і дробныя чыноўнікі.

Азіяцкая частка Стамбула называецца Ускюдар (69,7 тыс. жыхароў). Гэта тыповы турэцкі горад, населены рабочымі, рамеснікамі, дробнымі служачымі, чыноўнікамі і г. д. Сувязь паміж еўрапейскай і азіяцкай часткамі Стамбула ажыццяўляецца на невялікіх барках, паромах або лодках. Для перавозкі аўтатранспарту прыстасаваны самаходныя пантоны.

У 1920 годзе сталіца Турцыі была перанесена ў Анкару. Стамбулператварыўся ў акруговы цэнтр, але ён — найбольш буйны горад усёй Турцыі. У сучасны момант па турэцкіх даных насельніцтва яго складае больш 1.200 тыс. жыхароў. Гэта цэнтр гандлёвай дзейнасці розных маклераў, камісіянераў, спекулянтаў, арэна палітычных інтрыг і шпіянажу каланіяльных дзяржаў. Значэнне Стамбула вызначаецца яго палажэннем на стыку важных марскіх, сухапутных і водных шляхоў, яго роляй буйнага гандлёвага цэнтра і порта.

Тут сканцэнтравана вялікая частка тэкстыльнай прамысловасці Турцыі, ёсць некалькі буйных прадпрыемстваў харчовасмакавай прамысловасці, бойняў, піваварныя заводы, некалькі спіртаводачных заводаў, некалькі цэментных заводаў, завод металічных вырабаў, завод зборкі сельскагаспадарчых машын, фанерны завод і і нш. Ваенная прамысловасць прадстаўлена ў Стамбуле больш чым 10 даволі буйнымі спецыяльнымі заводамі. Большасць з іх сканцэнтравана галоўным чынам на ўскраінах горада і амаль усе яны належаць дзяржаве.

У горадзе многа буйных верфяў, дзе будуюцца і рамантуюцца судны, праводзіцца зборка падводных лодак. Ёсць і буйны аўтазборачны завод Форда, размешчаны ў асобнай «свабоднай зоне», якая карыстаецца экстэрытарыяльнасцю. Прадпрыемства займаецца мантажам аўтамабіляў, трактараў, самалётаў і танкаў.

Порт складаецца з трох частак—галацкай, унутранай і знешняй гавані. Галацкая гавань размешчана ў заліве Залаты Рог, які ўяўляе водную прастору даўжынёй у 7 кілометраў, шырынёй да 800 метраў і глыбінёю да 40 метраў. Збудаванні галацкага порта сканцэнтраваны паміж Галацкім мастом і Басфорам. Прыстані ёсць на паўночным і паўднёвым беразе Залатога Рога. Тут звычайна прыстаюць буксіры і параходы мясцовых зносін. Прычал на паўднёвым беразе звязан з веткай чыгункі станцыяй Сыркеджы. Буйныя судны, як правіла, стаяць на некаторай адлегласці ад прыстані. Пагрузачна-разгрузачныя аперацыі яны праводзяць пры дапамозе магун (тып баркі) і лодак.

На захад ад галацкай часткі размешчана ўнутраная гавань. Яна падзяляецца мастом Атацюрка на дзве часткі. На захад ад маста знаходзіцца ваенны марскі порт з пристанню даўжынёй каля 800 метраў. Паміж мастом Атацюрка і галацкай часткай размешчаны па абодвух берагах Залатога Рога прыстані, агульнай працягласцю ў 2 кілометры. Тут абслугоўваюцца судны, якія стаяць на рэйдзе. Збудаванні порта на еўрапейскай частцы знаходзяцца ў распараджэнні камісіі Абшчыны прыстаняў Галаты і Стамбула.

Агульнай асаблівасцю ўнутранай гавані з'яўляецца недахоп пагрузачна-разгрузачных сродкаў і складскіх памяшканняў. Знешняя гавань размешчана на поўдзень ад Галацкай. Яна прадназначана для суднаў з вогненебяспечным грузам.

На азіяцкім баку горада філіялам Стамбульскага порта з'яўляецца порт Хайдарпаша, які мае прыстань даўжынёй каля 400 метраў. Порт звязан са станцыяй Хайдарпаша Багдадскай магістраллю. У сучасны момант Стамбульскі порт рэканструіруецца за кошт крэдытаў Міжнароднага банка рэканструкцыі і развіцця. Каля палавіны ўсіх камерцыйных аперацый краіны прыпадае на Стамбульскі порт.

(працяг будзе)

Рэдактар А. ВОЛК.

АТ 06742 Мінск. Друкарня Выдавецтва Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна. Зак. 702. Тыр. 2 000.